

nó d'unes arrels històriques més llunyanes. Es compleix més de mig segle (any 1962) des que el Banc Mundial va enviar una comissió d'experts per modernitzar Espanya, aparentment per encàrrec exprés del govern dels vencedors. Però hi ha altres interpretacions, perquè sembla que la qüestió es va gestar des que el president Eisenhower va aterrar a l'aeroport militar de Torrejón de Ardoz el 1959, quan Espanya estava completament aïllada. Per als Estats Units, la guerra freda exigia tenir un portaavions al Sud d'Europa i bases militars properes a l'Estret, de la mateixa manera que va reorganitzar el sistema d'autopistes dels Estats Units i ho va qualificar de xarxa estratègica, perquè l'obsessió del Pentàgon era que els míssils de llarg abast de la Unió Soviètica podien danyar la xarxa ferroviària americana (vulnerable, lenta i de rutes previsi-

anys més tard, degà de l'Escola d'Arquitectura de Harvard), podrien seguir les carreres de Camins, Canals i Ports, com va ser el cas, entre d'altres, de Pere Duran Farell, o la de Telecomunicacions i Aeronàutica, i no es veiesin obligats a traslladar-se a Madrid. I també va proposar que Catalunya tingués una via d'alta capacitat que la posés en contacte amb el sud de França i cobrés l'arc de la Mediterrània. Així va néixer l'embrió de l'AP-7. Les autopistes de la perifèria de Madrid van quedar per més endavant. Quan van néixer, van tenir un final nefast.

Potser tindria poc sentit atribuir a la integració a la Unió Europea un cert grau de descentralització a favor de Catalunya, perquè el tren d'ample europeu de mercaderies que uniria els principals ports de l'arc de la Mediterrània amb França continua sense finançar-se, i la Península és encara una gran illa perquè no pot exportar els excedents d'energia eòlica o solar a França i tampoc no pot importar energia a molt alta tensió fins que la MAT desactivi l'aïllament de l'entorn de Girona per a línies de 220.000 volts. I si no fos, aparentment, per la resistència de França, Catalunya podria convertir-se en una de les fonts de subministrament segures de gas per la connexió amb el gasoducte que ens arriba d'Algèria i els vaixells de gas liquat que atraquen al port de Barcelona. El conflicte de la Federació Russa amb Ucraïna podria potenciar el paper de Catalunya com la porta del Sud de la Unió Europea i en condicions de més seguretat davant les amenaces que arriben a Centreuropa i el Bàltic.

Per concloure, no serà fàcil trencar la imatge d'un país nou, internacional i emprenedor, perquè l'art està farcit de profecies les quals poden donar a llum les necessàries negociacions i pactes. Al cap i a la fi, som un país de marca, en el sentit de Jaume Vicens Vives.

bles) i això feia aconsellable que les vies d'alta capacitat per carretera creessin una veritable xarxa de comunicacions fortament interconnectada, de costa a costa dels Estats Units.

La comissió del Banc Mundial, el germà bessó del Fons Monetari Internacional, va recomanar al govern central que Barcelona tingués una Universitat Politècnica més àmplia perquè els catalans, si bé podien estudiar arquitectura, com ho van fer Gaudí i Sert (aquest darrer va ser,

nats a llarg termini (coneguts com a TLTRO), l'objectiu del quals és precisament assegurar que la liquiditat que injecta el Banc Central Europeu als bancs arribi fins a l'economia real, va tenir en l'última ronda feta al setembre menys èxit del que es preveia, cosa que demostra novament que l'absència de creixement a l'eurozona i el baix nivell de preus no són deguts a la falta de liquiditat, sinó de confiança.

Els més optimistes poden argumentar que aquestes mesures no convencionals, implementades de manera més agressiva per la Reserva Federal als Estats Units des de fa anys, han funcionat: l'economia nord-americana creix, l'atur ha baixat fins a situar-se per sota del 6% i la inflació es manté propera a l'objectiu del 2%. Però ni tot és de color de rosa a l'altra banda de l'Atlàntic ni nosaltres vivim als Estats Units d'Europa. Algunes decisions macroeconòmiques de la Reserva Federal (com la compra directa de deute públic) no s'han pogut implementar a l'eurozona per falta d'acord polític. Tampoc l'opció de devaluar la divisa, que ajuda que les importacions s'encareixin i es generi inflació, a causa de les reticències d'Alemanya. En definitiva, poc marge de maniobra per a una nova amenaça en el llarg i difícil camí de la recuperació econòmica a Europa.

La simple expectativa que els preus continuïn caient provoca que caigui el consum i que les empreses redueixin les seves inversions”

Molts casos d'èxit transmeten que els valors són més importants que el benefici econòmic immediat”

Les empreses amb bons valors van millor

ORIO AMAT
CATEDRÀTIC
D'ECONOMIA
FINANCERA DE
LA UNIVERSITAT
POMPEU
FABRA

Tenim un problema de valors, és a dir, de les creences que guien la conducta de les persones. Encara que es parla de falta de valors, crec que el més greu és que els mals valors guanyen terreny dia a dia. Els bons valors com la integritat, l'honestat, la lleialtat, la responsabilitat social, la humilitat, la justícia o la cultura de l'esforç es veuen superats per la cultura del *pelotazo*, la cobdícia, els sistemes d'incentius perversos, la insensibilitat o la falta d'ètica. El mal exemple de massa líders i governants i la tolerància social davant el frau agreugen la situació. Tot això contribueix a més deshumanització col·lectiva i això també afecta moltes organitzacions on cada dia que passa es fa més patent la crisi de valors.

Tot i això, múltiples estudis demostren que les organitzacions que es gestionen amb bons valors van molt més bé i viuen més anys. Per exemple, l'Institute of Business Ethics del Regne Unit destaca en un recent estudi que les empreses que implanten un codi d'ètica són un 50% més rendibles que les que no ho fan. I en unes recents jornades sobre ètica i valors empresarials celebrada a l'Iese també es va evidenciar que les empreses amb bons valors tenen els seus clients, empleats i altres *stakeholders* més satisfets, la qual cosa redonda en més bons resultats.

Recordem alguns dels principals valors més freqüents en empreses exitoses. Es tracta de valors com l'ètica i la transparència. Com es demostra sovint, el millor negoci és ser honrat.

FEINA EN EQUIP

I també compromís amb les persones, ja que no han de ser mers instruments perquè els accionistes s'enriqueixin. Això implica feina en equip, diàleg, empatia, equitat, humilitat i proximitat. Així, per exemple, Infojobs té com a missió: "Contribuir al canvi del mercat laboral fomentant uns valors de l'ocupació que ajudin a construir una societat més justa i preparada per afrontar el futur". I Anzizu,

empresa de serveis immobiliaris des de l'any 1904, és coneguda per valors que manté des que va ser fundada: "Serietat, professionalitat, bona organització i interès per les persones que es relacionen amb l'empresa". Els seus clients i descendents recorden que l'any 1939 el fill del fundador va vendre part del seu patrimoni per tornar els lloguers pagats al principi de la Guerra Civil, ja que no va poder fer-ho abans a causa de la confiscació de l'empresa el 1936. No hi estava obligat, però va sentir que els seus clients s'ho mereixien.

També són clau els valors relacionats amb com es fan les coses. Per exemple, la passió per la feina ben feta i la satisfacció del client són fonamentals. Igual com la innovació permanent per poder adaptar-se als canvis accelerats del mercat. Aquest és un dels pilars de Metalquimia, empresa gironina líder mundial en maquinària per a la indústria càrnia, que fonamenta la seva estratègia de diferenciació en el valor de la *creativitat*: creativitat més innovació.

RESPONSABILITAT SOCIAL

Un altre valor a destacar és la responsabilitat social, ja que és comú entre les empreses exitoses que reverteixen a la societat una part del benefici obtingut i que es preocupin activament pel medi ambient. Miguel Torres, per exemple, a la seva missió inclou "contribuir al benestar de la nostra gent, al progrés eficaç de la so-

cietat i a la preservació de l'entorn". Això últim ho posa en pràctica amb iniciatives per preservar el medi ambient que l'han fet mereixedora de múltiples premis internacionals. En la mateixa línia de responsabilitat social, Gaes repara audiófons en desús i els envia a països pobres. La Fageda fa una gran obra integrant laboralment persones que tenen discapacitat intel·lectual o trastorns mentals severes. Bon Preu inclou entre els seus valors el del seu compromís amb els ciutadans i amb el país i ho demostra amb actuacions que han rebut importants reconeixements.

INCENTIUS I VALORS

Molts casos d'èxit transmeten que els valors són més importants que el benefici econòmic immediat; i ho demostren amb sistemes d'incentius que estan alineats amb els valors. És a dir, no són sistemes retributius perversos que premien resultats basats en l'explotació d'empleats o clients, i que solen acabar en grans escàndols.

En definitiva, els valors poden ser avui dia fonts d'avantatges competitiu ja que cada vegada són més apreciats per clients, empleats i altres parts interessades. I el repte és que els valors siguin sòlids i perdurin en el temps, encara que es produeixin canvis en la composició de l'equip. D'aquesta manera, les empreses que tenen valors bons i sòlids aconseguen més satisfacció, compromís i rendiment. Tant, a banda de guanyar-se el cel, viuen més bé a la terra.

La Fageda fa una gran obra amb persones amb discapacitat intel·lectual AGUSTÍ ENSESA